

HADRÍÁN

Zpravodajec přinášející
denní pohled z první linie
XVII. Mezinárodního festivalu
v Hradci Králové.

2011

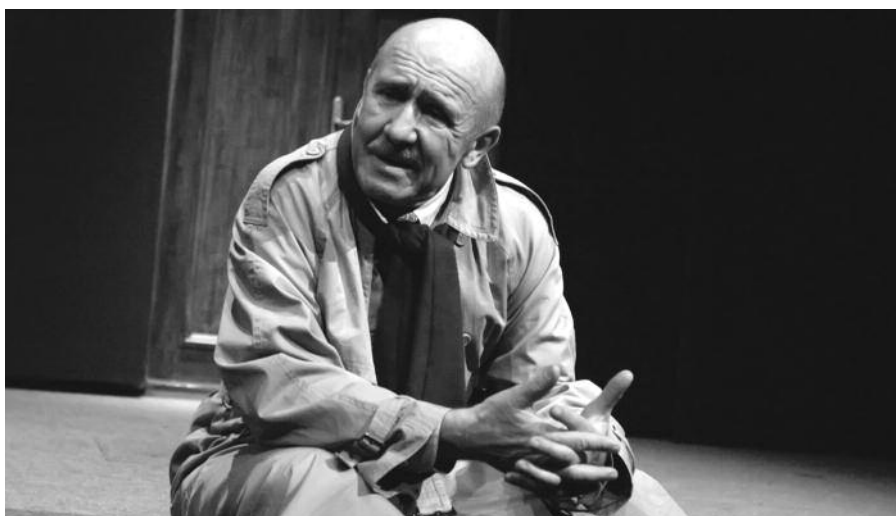
Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
21. června 2011 - č. 1

V síti vášní, iluzí a komplikovaných vztahů jsou lapeni hrdinové - dva manželské páry a jeden rodinný přítel - hořké komedie Miroslava Krleží, kterou dnes večer uvede Činoherní klub. V jedné z hlavních rolí inscenace Léda se představí PETR NÁROŽNÝ, který za svůj herecký výkon získal Cenu Divadelních novin a byl nominován na Cenu Thálie.

S Ladislavem Smočkem, který Lédu režíroval, spolupracujete přes jedenatřicet let – od proslulé inscenace Hejtmana z Kopníku.

Přišel jsem do Činoherního klubu sice z kabaretu, ale režisér Smoček se

NEONDULOVAŤ VZDUCH

mnou nikdy nezacházel tak, že bych měl být obsazován do postav jednoznačně komediálních. A také jsem tady dostal – zejména v inscenacích Ládi Smočka – celou řadu rolí, které byly nějak zají-mavě lomené, tragikomické.

A dokáže vás po tolika letech společné práce Smoček něčím překvapit? Třeba, když vás v Lédě obsadil do role svůdce?

No, že po mých sedmdesátinách dostanu roli svůdce, tak s tím jsem měl trochu

problém. Taky jsem se Ládi Smočka několikrát ptal, jestli na to přeci jen nejsem trochu starý pán. A on mě ujišťoval, že ne, že to ještě mohu hrát. A Láďa Smoček se narozdíl ode mě – a já se mýlím často - v odhadu divadelní hry mýlí jako režisér málokdy; řekl bych dokonce, že skoro nikdy.

Kdysi jsem už v nějakém rozhovoru říkal, jak jsme si původně mysleli, že zkoušíme inscenaci jednoznačně komediální.

pokračování na str. 3

V listu najdete:

Str. 2 - S režiséry Ladislavem Smočkem a Braňo Mazúchem o inscenacích Léda a MLS

Str. 4 - Divadelně-literární ohlédnutí Davida Drábka o prosbě " k festivalovým divákům nemluvě

Str. 5 - Svět podle FAGI

Str. 6 - Jak se staví divadlo z hromady pneumatik

Str. 7 - Open Air a jeho Utopie

DOBŘÝ ROČNÍK, TEN SEDMNÁCTÝ!

Tak to bych si přál, milí diváci a hosté, aby zaznělo při každé řízené i nezřízené ochutnávce z nabídky letošního XVII. festivalového ročníku festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové. Aby váš zážitek z nabídnutého menu byl opět úchvatný a nezapomenutelný! Člověk je originál sám o sobě, a proto svoji představu o kvalitním divadle, ale i o dobrém víně, má každý jinou.

Všichni, kteří se na letošní nabídku podíleli, ať už z Divadla Drak, pořadatelé Open Air programu i ti z Klicperova divadla, vybírali s nejlepšími úmysly pro letošní slavnost divadla jenom to nejlepší! Věřím, že stejně dobře si najdete to svoje i vy! Krásný festival a na zdraví!

Ladislav Zeman
ředitel

KUS SYROVÉHO MASA

Festivalová vystoupení Činoherního klubu patří v programu Divadla evropských regionů tradičně mezi ta nejvyhledávanější. Dnes večer se publikum může těšit na další z nich – letos pražský soubor přivezl komedii Léda v režii LADISLAVA SMOČKA.

Chorvatská dramatika se v českých divadlech neobjevuje zrovna často. Čím si vás Krležova Léda získala?

Miroslava Krležu jsem znal již dříve, četl jsem některá jeho prozaická díla. On byl svého času, mezi světovými válkami, skutečnou evropskou veličinou, významným a známým intelektuálem - něco jako u nás Karel Čapek. Ovšem jeho Lédu, i když má některé opravdu vynikající moderní scény, dnes už nelze inscenovat úplně jak stojí a běží. A to přesto, že jsem v divadle velikým příznivcem zachování hodnoty původního textu. Proto se snažím ve hře respektovat a zdůraznit to, díky čemu je živá a poutavá i pro současné diváky. Léda sice není z dnešního pohledu po formální stránce zcela dokonalá, ale jinak ji považuji za nenápadný klenot, který připomíná, jak skvělým spisovatelem byl Miroslav Krleža.

V Lédě mě zaujalo téma vztahů mezi muži a ženami, které jsou pro divadlo vždy přitažlivé, i Krležův moderní pohled na ně. V něčem mi připomíná třeba Bergmanovy Scény z manželského života nebo i sféru Směšných lásek Milana Kundery. Krleža nenapsal tézovitou hru, ve které by se pokoušel moralizovat. Ale je to, jak rád s oblibou říkám, kus syrového masa vyříznutý z těla života.

A proč jste hru opatřili podtitulem „Manželskonemanželská povídka“?
Říkali jsme si, že pojem Léda není asi

mladším divákům bohužel už příliš mnoho znám, neznají spojitost s řeckou mytologií. Proto jsme hledali jakýsi pomocný název – uvažovali jsme například o Manželskonemanželském vzrušení na sobotu, protože se děj v sobotu odehrává. Ale nakonec jsme dospěli k verzi Manželskonemanželská povídka.

Opět jste se vrátil k tématu konfliktu mezi mužem a ženou, které je výrazné v mnoha vašich inscenacích.

Jde o vědomou volbu, nebo jde spíš o náhodu?

Řekl bych, že jde o obojí. Když mě náhoda k něčemu takovému přivede, tak si to rád přisvojím. Žiju už dlouho, a tak vím, že svět funguje rozhodujícím způsobem právě na vztazích a konfliktech mužů a žen. Proto mě tohle téma zajímá a proto ho také vyhledávám.

Řečeno jedním z vašich oblíbených bonmotů: Svět je kohout a slepice...

Ano, když by se to řeklo zhuštěně, tak ano. To je výrok pana Chromce, otce jednoho mého spolužáka z gymnázia, který vlastnil slepičí farmu ve vesnici poblíž Plzně. A on nám vždycky se zdviženým prstem a s úsměvem vysvětloval: „Chlapci, pamatujte si - všechno je jenom kohout a slepice!“ No, zřejmě to opravdu platí.

(zat)

TANEČNÍ TRÉNINKY HERCE NAKOPLY

Shakespearova komedie Marná lásky snaha je prvním z titulů, které na festivalu uvede domácí Klicperovo divadlo. Inscenaci, jež se představí / představila (podle toho, kdy zpravodaj čtete) dnes dopoledne, nastudoval s hradeckým souborem režisér BRAŇO MAZÚCH.

Čím si vás komedie Marná lásky snaha získala? V čem je její kouzlo? Proč a o čem ji hrát dnes?

Komedie Marné lásky snaha si mě získala svojí upřímností, hrou se slovy, dravostí, dynamikou, sex appealem, temperamentem, vášní a smyslem pro humor.

A o čem ji hrát dnes? Marná lásky snaha nabízí téma natolik nadčasové,

že jsme u něj i zůstali a v naší inscenaci ho nijak revolučně neposouváme ani neinterpretujeme. Čili lásky snaha – akorát, že marná.

Komedie se odehrává prakticky na jediném místě, v jediném prostoru – v zahradě navarského krále. Jak důležité bylo tohle prostředí pro vaši inscenační koncepci?

Samozřejmě, je tam jedno místo od začátku do konce, ale zahrada je velice inspirativní prostor. S Honzou Polívkou, který dělal scénu, jsme se rozhodli vytvořit zahradu jako prostor variabilní, flexibilní a přizpůsobivý jednotlivým momentům hry tak, aby zvýraznil charakter vřech postav.

Proč jste se rozhodl některé ze Shakespearových textů zhudebnit?

Hudba je obsažená již v samotném textu Marné lásky snahy. Když ho čtete, tak vás dokáže strhnout právě tou svojí hudebností. A zhudebnit některé pasáže hry - my jsme volili hlavně sonety - se tedy přímo nabízelo.

A proč jste přizval ke spolupráci právě skladatele Daniela Fikejze?

S Danem Fikejzem jsem spolupracoval už na Merlinovi v Západočeském divadle v Chebu, takže jsme jednu společnou zkušenost měli za sebou. Celá inscenace je zasazená do současnosti, a tak jsme volili především současné hudební styly. Navíc bylo předem jasné, že některé části inscenace budou mít charakter „freestylových battlů“.

Jak důležitá - a pro herce náročná na zvládnutí - byla ve vaší inscenaci taneční složka?

Tanci, ale i pohybu jako takovému, jsme věnovali velkou pozornost už od začátku zkoušení. Tréninky pod vedením Jany Burgiewiczové a Sabiny Škodové byly pevnou součástí zkoušek a daly hercům nejen potřebnou energii, ale zároveň je nakoply správným směrem. A ta hip-hopová, respektive freestylová a streetdancová energie pak pulzuje nejenom v těch několika choreografiích, ale i během celého představení.

(zat)

NEONDULOVAT VZDUCH

pokračování ze str. 1

Láďa Smoček nás chvilku také nechal v domněnání, že to bude jenom velká legrace. Ale jak jsme do té hry pronikali, tak nám vysvětloval, ať se nenecháme svazovat tím, jaké máme kostýmy a že nám text voní trochu první republikou. To, o čem hrajeme, se přece dnes děje v mnoha různých domácnostech – ať už jde o jistou finanční závislost žen na mužích, nebo o další problémy. Říkal nám: „Hrajte to vážně, hrajte to na pravdu a pokud se tam humor objeví, tak ať tam je, ale není to primárně jenom komedie.“

Oliver Urban, kterého hrajete, ovšem není jen svědce – je to kritik, i když nikoliv divadelní, ale výtvarný.

Ten pán pronikl do výtvarných salónů, má jistou společenskou obratnost a jistou kultivovanost výrazu – byl ostatně v diplomatických službách. Nevíme ale, proč už tam není dál a jestli si psaním jenom přivydělává, ale asi to žádný velký výtvarný kritik nebude.

A jaký máte vztah ke kritikům divadelním? Jsou herci, kteří tvrdí, že recenze nikdy nečtou...

Herec by se ke kritikům neměl vyjadřovat vůbec. Já patřím k těm, kteří kritiky čtou a přemýšlím o tom. A mám pár kritiků, u kterých jsem přesvědčen, že vědí, proč něco píšou, není mi to jedno. Není mi lhostejná negativní kritika – myslím si, že není pravda, když někdo tvrdí, že je mu to jedno, jestli ho někdo zepsul. Každý herec má svou ctižádost a je radši chválen, než když se o něm říká, že hrál špatně.

Myslím si ale, že dobrých divadelních kritiků je strašlivě málo. V minulosti jsme měli pár takových, kteří, když něco napsali, tak to bylo k zamyšlení. Dnes najdete ve spoustě recenzí jenom stručný popis divadelní hry - to přece není žádná kritika.

A když necháme kritiky stranou – jaký máte vy osobně vztah k výtvarnému umění?

Na výstavy chodím docela pravidelně a mám své velké lásky, které u mě doma bohužel nevisí. Třeba takový Josef Čapek, to je můj velice milovaný malíř, František Tichý... Byla by jich celá řada; z českých malířů, o světových ani nemluvíme.

A dělá mi dobře, že se u nás na dobré výstavy docela hodně chodí. Myslím, že lidi moc nezkusili takové ty instalace typu: složená hromada koksu a u toho tabulka „Giordano Bruno ještě hoří“. Tohle se myslím lidem moc nelíbí, ale když je pak například Škréta, tak jsou tam doslova fronty.

Název hry Léda odkazuje k řecké mytologii, což je pro mnoho mladších diváků oblast, o které toho moc neznají.

Jsem z generace, která vyrůstala v padesátých letech. Maturoval jsem v roce 1956 a náš dějepis byl velice zkreslený – v podstatě se celé dějiny redukovaly na boj chudáků s boháči, který byl líčen něco jako boj komunistů s kapitalisty. Jednou to byli husité, jindy zase za ideje komunismu bojovali Spartakovi otroci. Přesto jsme se toho dozvěděli docela dost a to i o řecké mytologii.

Ale mám obavy, že při dnešní jedné hodině dějepisů mají mladé ročníky o historii povědomí, které se rovná velké nule. Dnešní průměrný třicátník – když ho zastavíte na ulici a zeptáte se ho na nějakou poměrně známou historickou postavu, tak se klidně sekne o nějakých dvě stě let a nemá s tím žádný problém. Mladí lidé hodně používají argument, že historii není třeba v moderní době znát, že to je nepotřebná veteš, když si jedním kliknutím na počítači přečtete o Karlovi IV. vše, co potřebujete - kolik měl žen, jak se jmenovaly, kde bydlel, kam cestoval... Jenže zapominají na to, že tímto způsobem sice mohou načerpat určitá historická fakta, ale bez jakýchkoliv souvislostí! Takže jsou pak v dějepise dokonale negramotní.

Jsem velký skeptik, pokud jde o znalost historie v české společnosti. Prvorepublikánská generace – naši dědové a otcové, kteří vystudovali klasické gymnázium, znali dějepis tak, že ho mohli

vyučovat. My proti nim neumíme nic, ale celé se to zhoršuje dál a dál.

Tvorba Ladislava Smočka patří přes padesát let k tomu nejlepšímu v českém divadle. V čem spočívá jeho výjimečnost, jeho režisérské kouzlo?

Je troufalé, že bych ho měl hodnotit zrovna já, ale pokud se o to pokusím, tak onu výjimečnost spatřuji v několika věcech. Jednak je to pán, který se vždy vřele hlásil k tomu, že je žákem Alfréda Radoka, určitě našeho nejlepšího poválečného režiséra. Omlouvám se všem, které nejmenuji, ale Radok byl režisér geniální, který si také od komunistů užil své... Láďa Smoček ho měl velice rád, velice si vážil toho, že měl tu čest a možnost s ním spolupracovat.

Láďa Smoček je velice pečlivý v přípravě, dlouho zvažuje obsazení. Hru zná dokonale a navíc, není to režisér konstruktér, který přináší předem hotová schémata. Někdy to snad navenek může vypadat, že herce do nějaké koncepce tlačí, ale není to tak. Z herců vycházel a vychází a já mohu potvrdit, že jsem v jeho inscenacích měl vždy hodně volnou ruku; aspoň jsem tedy měl ten pocit. A on sleduje, jestli moje invence a moje nápady jdou směrem, kde on vidí celou inscenaci. Protože stále bude platit, že herec ručí za roli a režisér za inscenaci. Jeho zodpovědnost je několikrát větší než moje. Někdy má herec klapky a vidí sebe, sebe, sebe, kdežto režisér musí vnímat inscenaci a její celkové vyznění. Někdy proto musí hercovu iniciativu stříhat, ale to patří k věci. A velice si vážím toho, že jsem měl možnost dělat jedenatřicet let s režisérem, který nedělá schválnosti, které jsou tak velice moderní. Nikdy nepodlehli postmodernímu světu – čarovat na jevišti, ondulovat vzduch, vymýšlet schválnosti, které vypadají velice intelektuálně, ale kterým nikdo nerozumí. Nikdo neví, proč to tak je, nikdo netuší, proč se celý Hamlet odehrává ve sprše, když to tak není napsané. To Láďa Smoček nedělá – on ctí autora.

Zdeněk A. Tichý

GOOGLUJI, TEDY JSEM

V programu letošního festivalu figurují hned dvě autorské inscenace DAVIDA DRÁBKKA, dramatika, režiséra, uměleckého šéfa Klicperova divadla a uměleckého kováře samouka. V pátek 24. června se na hlavní scéně představí Jedlíci čokolády a v úterý 28. června zahájí Den Klicperova divadla detektivní mystérium Sherlock Holmes: Vraždy vousatých žen.

Milý Davide, máš za sebou křest druhého svazku svých sebraných spisů, letos jsi pro Klicperovo divadlo napsal a zrežiroval dvě hry, rozhlasová Koule rozčeřila poklidné mediální vody, měl jsi čtení v Nottinghamu, úspěšně další rok šéfoval v Klicperově divadle a ještě sis stihnul udělat jednu inscenaci v Malém vinohradském divadle... Nezdá se ti toho na jednu sezonu docela dost?

Ano, myslím, že už bylo dost Drábka. Ale zas na druhou stranu, odříkaného Drábka největší krajíc. Jsem schizofrenicky rozpolcen mezi těmito dvěma póly. Dokud neseženu parcelu na Slavíně, nepřestanu!

Knihy tvých her se jmenuje „Aby se Čechům ovary zachvěly“, což mě teda velice pobavilo. Kam prosím tě na ty názvy chodíš?

Komu není shůry dáno, na facebooku nekoupí. Ovšem i o mně platí to, co o vás všech. Googluji, tedy jsem. Chtěl jsem, aby ten název byl rovným dílem barokní i vysírací.

Protože se křest konal teprve před týdnem (14. června), můžeš nám jistě popsat jeho průběh a své dojmy ještě zcela začerstva a podrobně...

Moje matka měla noc před křtem strašný sen. Zdálo se jí, že někdo na Žižkov donesl kotel punče z červeného vína a ona ho pila, pila a pila. A když došlo na samotný akt křtu, tak ještě dřív, než se stihlo bouchnout šampaňo, moje matka začala na knihu zvracet ten punč. A zvracela, zvracela a zvracela. Sledovali to prý Václav Havel, Tomáš Halík a Jan a Zdeněk Svěrákovi. Takže jsme punč zavrhlí a sledovali místo toho krásnou symbiozu kapely Sto zvířat a zombiebijců z Klicperova divadla. Ten večer byl nádherný a kniha krásná a tlustá. A mělo to ještě jeden úžasnej spirituální zážitek, protože asi po hodině programu všude kolem v Praze lilo jako z konve a punčerský ostrůvek v hospodě U vystřel-

nýho voka byl deště jako jediný v Praze ušetřen.

V knížce „Aby se Čechům ovary zachvěly“ je deset her z období 2003 – 2011, tedy od Akvabel k Jedlíkům čokolády. Máš k nějaké z nich silnější vztah než k ostatním?

Určitě ne, nečekejte ode mě žádnou Sophiinu volbu. Jsou to všechno mé nevyčválané, drzé, hubaté, kanibalistické, vcelku vtipné děti. Jak vidíte, stárnu a umím se pochválit.

Nechybí tam ani poslední dobou velmi propíraná Koule. V příští sezoně chystáte její jevištní realizaci v Klicperově divadle – myslíš, že paní Vrháčka se nám do té doby uklidní, nebo se vyťasí s novými zbraněmi?

Ano, čekáme, že nejmenovaná Helena Fibingerová zaútočí na naše divadlo a bude po něm metat nukleární dálkové ovladače.

V rámci festivalu uvedeme také tvou nejnovější práci v Klicperově divadle, inscenaci Jedlíci čokolády. Můžeš zavzpomínat, jak zrovna tahle hra vznikala, a jak vzpomínáš na její zkoušení?

Tahle hra je pro mě předělová. Završuje jednu etapu, která započala Akvabelami a uzavírá se tak jedno období. Musel jsem nechat promluvit také ženu ve mně. A zkoušení bylo neuvěřitelné, dojemné. Odtědka si ale dám nějakou dobu pauzu a budu se věnovat psaní pro film. Vyjimkou budou jenom kabarety cyklu Amores Klicperros, protože je potřeba urazit ještě spoustu dalších hovad.

Druhá tvá inscenace se uvede v rámci Dne Klicperova divadla. Bude to detektivní mystérium Sherlock Holmes: Vraždy vousatých žen. Můžeš tě i v tomto případě požádat o vzpomínání?

Bylo to pro mě jedno z největších překvapení v posledních letech, protože spolu s Janou a Darkem jsme byli přesvědčeni – a jsme doteď –, že je to žánrově naprosto čistá, originální a sdělná podívaná, a proto mě dost překvapilo její kontroverzní přijetí. Kdo od nás čekal rozšafné bafání fajfčičky a jednokolejný příběh, ten musel být asi krapet naivní. Za touhle inscenací si stále zcela stojím, i když jsem si vědom některých jejích temporytmických neduhů.

Mé otázky zatím směřovaly k Davidu Drábkoví – autorovi a režisérovi, teď se ale musím zeptat také Davida Drábka – uměleckého šéfa Klicperova divadla – jak hodnotíš uplynulou divadelní sezonu u tebe v divadle?

Docela dobrý, ne? ;-)

A co festival, hodláš si ho doufám pořádně užít? Máš už nějaké představení vytipované?

Chtěl bych už konečně bezvládně usnout v parku nedaleko šapito a vzbudit se ráno s trochou té hlíny a jetelu v puse a krásným uměleckým zážitkem v srdci. Těším se kromě toho na inscenace Nevěsta, Korespondence V+W, Komunismus a Dealer's choice.

Na hradeckém festivalu je skvělé, že se jeho průběh zvolna přelije do přichozích prázdnin a dvouměsíčního volna. Co dovolenkového plánuješ? A kolik napíšeš přes prázdniny her?;-)
Hru nenapišu žádnou, pouze několik rozpočítadel a jednu konverzačku pro dvě Justýniny barbíny a dementního Kena. Žena mi odletěla do San Francisca a já musím nachystat naši želvu na sraz od základky po devadesátiletých, takže už mi dejte laskavě pokoj s tímhle rozhovorem.

Dobře, mohl bys tedy už závěrem vzkázat něco pěkného čtenářům Hadriána a návštěvníkům 17. ročníku festivalu Divadlo evropských regionů? Mohl. Prosím vás, vážení divadelní příznivci, obzvláště vy movití, složte se prosím Darku Královi na nové plavky. Ty obtažené s Rákosníčkem jsou prostě neúnosné a frustrující. Děkuji vám.

Jana Slouková

UKÁZKY Z TVORBY DD

„Většina lidí se bojí konfliktu. Bojíme se, že nás lidé možná nebudou mít za něco rádi. A co? Tak se na ně vyprdněte! Mně je to jedno. Já tady nejsem proto, abych byl pro většinovou společnost přijatelnější. Každý chce být krásnější, mít menší nos, ne tolik špičatou bradu, chce mít větší kozy. Chcete být přijatelnější pro průměrný. To je právě ta chyba! Je to nuda, hele. Všichni designéři navrhnou pořád dokola jednu věc, všechny časopisy vypadají jeden jako druhý, všechny auta jsou stejné. Bitvu mezi marketingem a uměním dávno vyhrál marketing. Umělci to vzdali. Posrali se. Dělají to, co žádá trh. Proto svět nefunguje. Posloucháme jen manažery a to jsou ti největší idioti a kokoti, jaké znám. Ale říděj eko-

SHERLOCK HOLMES: Vraždy vousatých žen

tam je. A jelikož jste tak trochu královna, jako já byla, tak vzbu-

Já mluvila za obyčejný lidi, kterým nikdo nevěřil...“

(Monolog vrhačky Mileny ze hry KOULE)

NOC OŽIVLÝCH MRTVOL

v televizní country-show Beverlyho Rodrigueze

nomiku a vládou světa. A umělci jim sloužej. A Evropa ztrácí svou identitu a věnuje se jen přebujelé administrativě, bázlivosti a konzumu. Ale je třeba jít dál. Otrít si penis šfovíkem a jít dál.“

(Monolog Beverly Rodrigueze z NOCI OŽIVLÝCH MRTVOL)

„Podívejte, pane redaktor, povím vám to. Když jste na vrcholku hory, všichni na vás vidí. A jste tam sám a fouká tam, sychravo

zujete hafo závidi a jste terčem brutálních pomluv.

Já neměla mláď jako jiný holky. Já dřela jak kůň, zpocená, namožená a osamělá.

Mně se na škole posmívali i učitelé – a to je přeci hřích. To by Komenský nedovolil.

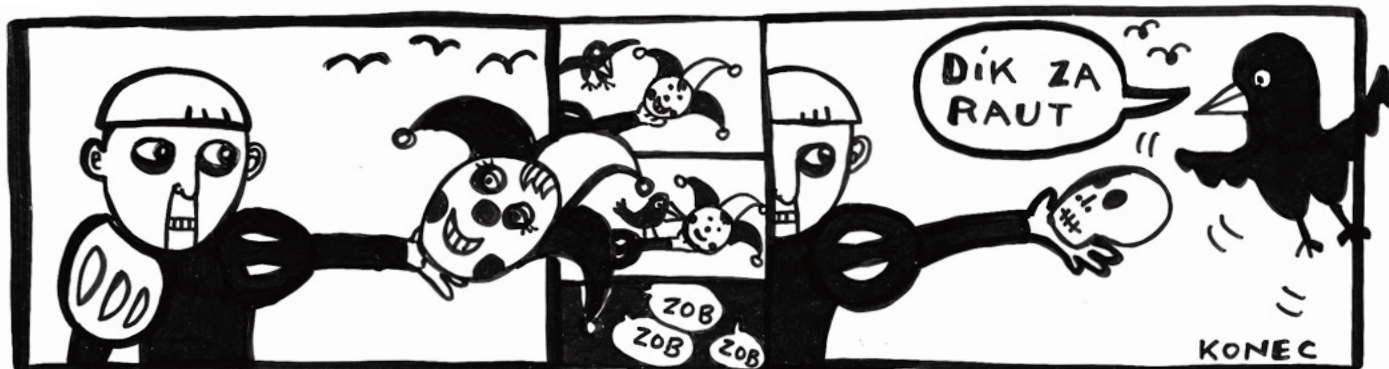
Já se v potu a krvi dostala na první místo na světě. Já začínala s gumákama od hnoje a skončila se zlatem na prsou. Já vydobyla týhle zemičce respekt, víte?

Němcoury i Rusáky jsem nám držela svejma vypěstovanejma pažema v uctivý vzdálenosti...

„Tak už ho tu máš, mámo! Zločenic há krysím rypákem kolem vašich lůžek, krev slabých mu dásněmi protiká, bzum bzum bzum, holky moje včelí, Pipi, Coco, Muriel, Samantha, LuLu, Eudydoro, včelky moje, kusadélka a vočka si zakrejte, ať můžete v noci klidně spát uvnitř úlu mýho břicha...“

Sherlock Holmes, ten šestákovéj koumes, má za patama bestii načichlou sírou, hajzla fikanýho, co se ani mordu neviňátek neštítí. Úplněk to celý rozhodne... Než směs mejch chcanek a medu skropí jetel úsvitu, tak génius a netvor utkaj se na život a smrt, a kouř vnitřku ven vyhřežne a vy pudete po tom krvavým spektaklu dom a husí kůže vám sleze až za tejděn...“

(Monolog Nathana Bouráka ze hry SHERLOCK HOLMES: VRAZDY VOUSATÝCH ŽEN)

Letošní Open Air program zahrnuje celkem 137 divadelních představení a site-specific projektů, 24 hudebních koncertů, 3 doprovodné výstavy i taneční a fotografický workshop. A co s tím vším má společného novostavba z pneumatik na Velkém náměstí? Kde se tam vzaly? Co se v útrokách černé gumy odehrává? To vše a ještě mnohem více nám prozradil autor stavby JAKUB ŠTĚPÁN:

Jakube, jak se to stalo, že na náměstí stojí obrovské divadlo složené z pneumatik?

Chceš kratší, nebo delší verzi?

Delší. Tohle je první číslo, píšeme ho ještě před prvním představením festivalu, takže místa je tu dost.

Ok. Ten nápad vzniknul v hospodě. V baru Cuba Libre v Hradci. Minulý rok jsme byli s mými kolegy – studenty scénografie z KALD DAMU – přivzání Dominikou Špalkovou a o.s. Poco a poco animato, které organizuje Open Air program, abychom hledali nová místa, kde by se v rámci festivalu mohlo hrát. A mě štválo to Velké náměstí. Všude tam stojí auta a je to jedno velké parkoviště. Už minulý rok jsem přišel s tím, že chci udělat nový divadelní prostor právě tam. Chtěl jsem na náměstí postavit čtyři „tiráky“ a mezi nimi hrát divadlo – tím už byl celý projekt trochu předurčen.

Jak se ten nápad vyvinul do finální podoby?

To je složité. Vymyslel jsme to já a Zdeněk Charvát, který se mnou dělá techniku. Stáli jsme na náměstí a chtěli jsme všechna ta auta sešrotovat. Tak jsme si řekli, že půjdeme na vrakoviště, tam sebereme auta a uděláme divadelní prostor z vraků. Nevyšlo to. Další variantou byla hromada šrotu, z takových těch

CHTĚLI JSME TA AUTA SEŠROTOVAT

železných bedýnek, do kterých se vrak sešrotuje. Ale bylo to moc složité. Pak jsme se shodli, že je to dočasná stavba a už samotný nápad je spojen s tématem recyklace. A že by se daly půjčit gumy a pak je zase vrátit. Ekologicky je to v pořádku – gumy se recyklují a využívají dále jako podlahové desky, drtě pro jízďárny a další. Inspirovali jsme se filmem Architekt odpadů, který z toho v Americe staví domy, prokládá je hlínou apod.

Říkal jsi ale, že to vzniklo v hospodě...

Ta finální verze ano. Byl jsem tam já, Zdeněk Charvát, Tomáš Žížka, Marold a Dominika Špalková. Seděli jsme v Celetné ulici v Kašparu a vymysleli, že je to kruh, multifunkční prostor atd. Možná je to reakce na to, že náměstí se má asi za dva roky měnit, což má stát asi 200 milionů a ta úprava je asi taková, že se vymění dlažba, udělá se nové osvětlení a parkoviště se jenom posune trošku jinam. Tohle je zkouška, jestli se na tom náměstí dá něco dělat (ale spíš ukázka toho, že dá...), protože v současnosti je největší hradecké náměstí mrtvé. Tolik k tématu festivalu: Utopie – utopistická vize oživení náměstí.

Jak tedy Utopia-stage ve finále vypadá?

Na pohled je to obrovská pneumatika složená z 2 000 pneumatik. Aréna, multifunkční prostor, který lze uvnitř proměňovat. Hrací plocha 8 na 8 metrů. Má dva vstupy – jeden technický a jeden pro diváky. Kapacita je kolem 170 míst. Je to open air, proto není třeba zastřešení. Díky tomu je i zevnitř vidět dominanty města, jakou je radnice, věž, kostel sv. Ducha...

Celá stavba má tři metry na výšku, takže kolemjdoucí dovnitř nevidí, leda z Bílé věže. Uvnitř je základní osvětlení a ozvučení. Zevnitř celou konstrukci a elevaci pro diváky drží lešení od firmy Peri. Stavbu mají na starosti Kryštof Činčera, Michal Bartoš a Martin Hadinec, moji spolužáci ze střední uměleckoprůmyslové školy. Celé je to pouze ze tří materiálů – černá guma, pozinkovaná železo a dřevo.

Kde jste proboha sehnali 2 000 pneumatik???

Půjčil nám je Festival Park Hradec Králové, což je společnost, která zařizuje Rock for People, Hip-hop camp a další největší festivaly v republice. My jsme jim moc vděční, bez nich by to nebylo. Ještě jsme měli možnost dovozu

z Jižních Čech, ale to by znamenalo najmout dva kamiony a stálo by to strašnou sumu peněz.

Jak se vám podařilo dostat z náměstí pryč auta? To musel být výkon...

To zařizuje Dominika a její produkční tým. Nějak se jim to podařilo. Ale samozřejmě, když nějaká firma inkasuje 50 korun na hodinu, tak jim to asi dost vadí.

Ty jsi ještě k tomu technický ředitel festivalu...

Ano, na tom už jsem se s Dominikou domlouval loni. Takže se mi sešla funkce technického ředitele festivalu a ještě řídím tuhle stavbu. Jsem zvědavý, jak se s tím soubory poperou – nehrajeme v black-boxu, ale pod širým nebem.

Jak je stavba finančně náročná?

To řeší Dominika. Je na to ale strašně málo peněz, takže my to děláme... (překvapení v očích) vlastně skoro zadarmo. (smích)

Budou oproti minulým ročníkům ještě nějaké technické změny?

Ještě jsme obsadili Malé náměstí – tam se sice hrálo už i loni, ale letos se tam bude hrát ještě víc a navíc přibude elevace pro diváky. Dokonce jsme vytvořili takové improvizované pódium, po vzoru pražského StreetArt festivalu, kde to podobně dělali liberečtí architekti.

Víš kolik se ve tvé aréně odehraje představení?

Kolem dvacítky. Ale myslím, že alespoň pár představení by mohlo dobře využít industrialitu prostoru a možná i fakt, že jde o otevřenou scénu, kde se dá pracovat s prostorem náměstí. Například by se divák mohl koukat na věž, kde se odehrává část představení. Ale nechci prozrazovat všechny ty věci, které jsou ještě skryté a o které by tím pádem divák přišel.

Janek Lesák

S prvním festivalovým dnem má náš blog i prvního pravidelného čtenáře. Staňte se i vy blogově závislími! Na adrese <http://openairprogram.blogspot.com> naleznete jak Maclova babičku, tak roštěny z infocentra. Naživo je najdete v Klicperově ulici (a babičku v ulici Na Kropáčce).

HRAJEME 21.6.

15:00 Žižkovy sady, div. stan
Divadlo KočeBR
Tele 40'

15:30 Letní scéna KD
Jan Bílek
**Staré pohádky české
aneb Co si kašpárek
z Jirásků zapamatoval** 60'

16:30 Galerie Na Hradě
Jaroslav Jung
O kouzelné písťalce 30'

17:00 Žižkovy sady, div. stan
Divadlo KočeBR
Kytice 45'

17:00 Městská hudební síň
Divadlo beze slov
Divadlo beze slov 40'

18:00 Kavčí plácek
Rockový koncert
Pink Floyd revival

18:00 Velké náměstí -
průvod městem
Utopia Walkers
Utopia Walkers

18:00 Galerie Na Hradě
Divadlo Jesličky HK
**O princezně a dědečkovi,
se kterým byla legrace** 20'

19:00 Studio Divadla Drak
Nejhodnější mevdici
Doubkova Hole má

19:30 Městská hudební síň
Šest a každá jiná
**Sonda do světa pubertál-
ních dívek „Kluci, hadry,
líčení“** 80'

20:00 Žižkovy sady, div. stan
Divadlo KočeBR
Ješ'ťer 40'

20:00 Galerie Na Hradě
Václav Bartoš
Školní výlet 20'

21:00 Žižkovy sady
Divadlo Bufet
**Střední klusáci v kulisách
višni** 60'

21:00 Open stan
Divadlo Dno HK
Svět podle Fagi 60'
(Fagin facebookový kabaret,
2010)

22:15 Komenium
Nová síť o.s.
Já tady, ty tam

22:15 Dance Fabrique
Taneční divadlo H. Pokusila
Budo 25'

22:15 Městská hudební síň
Divadlo Jesličky
Osm žen 60'

22:15 Malé náměstí
Triarius Česká Třebová
Strange Love 120'

22:30 Open stan
koncert
DJ Johana (Kazety)

23:30 Utopia stage
Divadlo Dno
Utopia News 30'

NAHLÉDNĚTE S NÁMI DO UTOPICKÉHO PROSTORU!

Občané, sdružení v POCO a poco animato, se chápou kormidla festivalu Open Air (OA) i letos. Po loňské premiéře ve znamení recyklace si zvolili ambicióznější téma utopie. Otázky, co čekat i nečekat, zodpovídá sama kapitánka celé posádky Dominika Špalková.

Proč utopie?

Nápad vznikl ve tvůrčím týmu ve složení já, výtvarníci Jindřich Pavlíček a Jakub Štěpán, pedagog DAMU Tomáš Žižka a berlínský performer Marold Phillipsen. Inspiraci jsme našli v Čapkově Továrně na absolutno, jejíž dost utopická část je věnovaná právě Hradci. Všechno, co se tu pojí s nálepkou „salón republiky“, bylo vlastně původně jen utopii. A Open Air, coby naše vlastní utopie, hodlá dnes už zevšednělé prostory města ukázat v novém světle.

Co letos tohle nové světlo zahrnuje?

Na náměstí vznikne scéna vystavěná z pneumatik, fungovat bude i festivalové rádio a diskusní fórum. Pedagog Jiří Siostrzonek uspořádá workshop o animaci kultury a tradičně se bude hrát v kostele i po hospodách, v autobuse, na schodech i v parku, od klasiků až po avantgardu. Z divadel zmíním Dno, Vosto5, Bufet, Husu na provázku, Líšeň, Disk či Nejhodnější medvídky. Vedle nich se objeví i výtvarné instalace, třeba v galerii V podchodu.

Z hudebníků se představí Jan Budař, Čokovoko, kapela Dva, Moimir Papalescu, DJ Ventolin a mnozí další. Možná proběhne i flash mob s třetími tanečníky!

Jak je na tom OA v české konkurenci?

Po evropských festivalech typu Avignon a Edinburgh jsem letos objela ty české,

můžu tedy snad říct, že OA je svou délkou desíti dnů i obrovskou koncentrací různorodých umělců na jednom místě naprosto jedinečný.

A co plánuje sdružení POCO a poco animato po festivale?

Rádi bychom se po pěti letech zastavili a zhodnotili, co se nám povedlo, nepovedlo a kam vyrazit dál. Osobně

si udělám výlet do Slovinska, na loutkářsko-hudební festival uprostřed lesa, který organizuje Matija Solce.

Čím by měl kormidelník OA vynikat?

Měl by mít entuziasmus, víru v lidi a ve smysluplnost kultury. A měl by se z toho umět radovat.

Ondřej Macl

HRAJEME**DNES 21. ČERVNA**

Hlavní scéna - 10.00
MARNÁ LÁSKY SNAHAI
 Klicperovo divadlo
 Hradec Králové - CZ

Divadlo DRÁK - 10.00
NEJVĚTŠÍ POKLAD
 Divadlo Neslyším Brno - CZ

Divadlo DRÁK /studio/ - 15.00
NINJA A JINÉ KOUSKY
 Divadlo masek a loutek
 Noriho Sawy - J/CZ

Hlavní scéna - 19.00
LÉDA
 Činoherní klub Praha / CZ

Divadlo DRÁK /venku/ - 22.00
PEDROLÍNŮV SEN
 Divadlo DRÁK
 Hradec Králové - CZ

LOUTKÁŘ NORI SAWA - Mezi prvními divadelníky, kteří včera dorazili na festival Divadlo evropských regionů, se objevil i japonský loutkář Nori Sawa. Inscenaci Ninja a jiné kousky, v které divákům slibuje „pohyb, projekce, masky, loutky a hudbu“, uvede dnes v Divadle Drak. „Snažil jsem se použít zajímavý japonský design, například tvary rekvizit, látky kostýmů, materiály, ze kterých jsou vyrobeny loutky a podobně,“ říká Nori Sawa.

TMA JAKO V KAVÁRNĚ

Od 21. června je až do konce festivalu ve Vinném sklípku u Královny Elišky otevřena Temná kavárna, kde můžete ochutnat kávu, aniž byste ji viděli. V tmavém prostředí okusíte chuť nevidané kávy i to, jak se žije nevidomým. Pobyt v kavárně vám zpříjemní doprovodný program – během zahajovacího dne zde bude například zpívat a hrát na kytaru Eva Hánlová. Pokud vás program neuspokojí, můžete zkusit potmě věštit z kávové sedliny nebo dělejte to, co děláte vždy v divadelním hledišti, když se zhasne. Pokud se chcete potmě osahávat s partnerem/partnerkou, ujistěte se prosím, zda je to váš partner/partnerka. I když jak se říká: „Co se stane v Hradci, zůstane v Hradci.“ **Otevřeno je denně od 14 do 20 a vstupuje se v každou celou hodinu.**

PRO HANDICAPOVANÉ DĚTI

Středisko rané péče **SLUNÍČKO** potřebuje zakoupit postiženým dětem rehabilitační houpačku. Množství lidí bez domova i dobrovolníků tvořících doma malovalo na kameny, které budou v rámci festivalu Divadlo evropských regionů prodávat v hradeckých ulicích. Tyto dobrovolníky budete moci na festivalu potkat **22., 27., 28. a 29. června vždy od 15.00 hodin.** Nákupem pomalovaných kamínků a dalších drobností můžete pomoci Sluníčku v jeho snažení. Oblastní charita Hradec Králové vám předem děkuje!

HRAJEME**ZÍTRA 22. ČERVNA**

Divadlo DRÁK - 10.00
HRNEČKU, VAŘ!
 Gradsko Kazalište
 Lutaka Rijeka - HR

Studio Beseda - 17.00
SEXUÁLNÍ PERVERZE V CHICAGU
 Městské divadlo Žilina - SK

Divadlo DRÁK /studio/ - 17.00
MOŘE
 NIE - CZ, S, UK, N, DK, B

Hlavní scéna - 19.00
DOBŘÝ ČLOVĚK ZE SEČUANU
 Divadlo Na Tagance Moskva - RUS

Divadlo DRÁK /Amátka/ - 19.00
PRAŽSKÉ LEGENDY
 Geisslers Company Praha - CZ

Divadlo DRÁK - 21.00
SLAVÍK
 Teatr Baj Pomorski Toruń - PL

KONCERTY**DNES 21. ČERVNA**

VÁCLAV MAREK & HIS BLUE STAR

ZÍTRA 22. ČERVNA

**JH BIG BAND
 HRADEC KRÁLOVÉ**

**ALEŠ LAMR
OPĚT
U KLICPERŮ**

Všestranný výtvarník, malíř **ALEŠ LAMR** se po deseti letech vrátil do královéhradeckého divadla a pro zdejší Galerii U Klicperů připravil výstavu, která patří k programu **XVII. ročníku Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů**. Jeden z jeho obrazů, navozující až sugestivně divadelní atmosféru, se stal letošním festivalovým logem.

**FESTIVALOVÁ
SLEVA
NA VSTUPENKY
50%**

Klicperovo divadlo oznamuje, že všechny zbývající vstupenky na představení uváděná na jeho scénách jsou v prodeji s **50% slevou!** Pořadatelé si jsou vědomi složitosti doby, poklesu kupní síly v souvislosti s finanční krizí a snad i s nejistotami chystaných reforem. Přesto, anebo právě proto, chtějí umožnit shlédnout výjimečná festivalová představení co nejširšímu spektru diváků! Využijte tedy této poslední příležitosti, vstupenky získáte v obvyklém předprodeji, nebo přímo u pokladny hlavní scény!

 The energy to lead	 HRADEC KRÁLOVÉ	 REGINA	 KRALOVÉHRADECKÝ KRAJ	 MINISTERSTVO KULTURY	 NADACE ČEZ	 SKUPINA ČEZ		
 ČESKÁ SPORITELNA	 VEOLIA Královéhradecká provozní, a.s.	 NOVEVINARSTVI	 radiowave DE ČESKÝ ROZHLAS	 DNES	 ČESKÝ ROZHLAS	 hradecký deník	 ROZRÁZIL ONLINE	 RTA regionální televize VÝCHODNÍ ČECHY

HADRIÁN - zpravodaj přinášející denní pohled z první linie Mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Šéfredaktor: Z. A. Tichý, redakce: L. Zeman, J. Slouková, M. Krstič, L. Paukerová, P. Gojda, M. Hába, J. Lesák, O. Šulc, O. Macl, grafik: M. Šobková, foto: L. Taneček, T. Zeman a PaF. Vydává Klicperovo divadlo o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Tel.: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz., www.klicperovodivadlo.cz. Klicperovo divadlo o.p.s. podporují: Statutární město Hradec Králové, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Ministerstvo kultury České republiky. Vychází každý den v době konání XVII. Mezinárodního divadelního festivalu 21.-30. 6. 2011. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.